

Lapsen muistoja Liperin kirkonkylältä 1950 - 1960 -luvulta

Merkityksellisiä paikkoja

Kiiskilä oli lapsista jännittävä paikka. Meille oli sanottu, että kesällä siellä asuvat Kiiskisen neidit ja sinne meneminen oli kiellettyä. Näitä neitejä en muista milloinkaan nähneeni, vaikka kävimme kielletyn alueen rajalla puiden takaa vakoilemassa. Neidit muuttivat talveksi pois, ja silloin kävimme katsomassa esimerkiksi leikkimökkiä, jossa ikkunasta katsellen näytti olevan hienoja tavaroita.

Kun talvi tuli ja lumi peitti Kiiskilänmäen, laskimme rinnettä suksilla. Siitä meni muistaakseni joku ihan virallinen latukin, mutta me laskimme, mistä vain uskalsimme. Siinä rinteessä näin ensimmäistä kertaa elämässäni syressin, talvellakin vihreän puun, jonka oksissa oli hyvä tuoksu.

Varsinainen mäenlaskupaikka oli kirkonmäki kirkon päädystä järven rantaan nykyisten venevajojen lähistölle. Siellä laskettiin pahvipalasilla, kaupasta käytiin pyytämässä laatikoita ja niitä repimällä syntyi hyviä liukureita. Isommat pojat rakentelivat lumesta myös hyppyreitää, mutta suurimmaksi osaksi kirkonmäki oli niin sanottu pyllymäki,

Tien toisella puolella, Vainolammen jäällä, oli joskus myöhemmin luistelurata. Siellä oli parakki pukukoppina ja parakin nurkalla paloi oikein sähkövalo.

Hautausmaa oli meidän lähialuettamme. Kun osuuskaupalta ylitti tien, oli kiviaidan vieressä portin vasemmalla puolella hevospuomi. Siinä saattoi olla monta hevosta yhtä aikaa, kun isännät olivat kauppa-asioillaan. Yksi urheuden merkki oli juosta puomin päästä päähän hevosten jalkojen välistä. Isot pojat uskalsivat, minä en ikinä olisi, mutta onneksi vanhemmat olivat sen ankarasti kieltäneet ja siihen vedoten ei tarvinnut edes kokeilla.

Hautausmaalla oli luvallista kulkea, mutta säännöt olivat selvät: ei saanut meluta, ei juosta, ei kerätä kukkia eikä metsämansikoita ja hautojen päällä ei saanut kävellä. Kiviaita oli kiinnostava, sitä pitkin kuljettiin ja portinpylväät, jotka nykyisinkin ovat S-marketin edessä ja Makasiinirannassa, olivat kauhean kaukana toisistaan. Piti kuitenkin olla rohkea ja hypätä.

Vielä enemmän rohkeutta vaati kiertää kirkko kiviaitaa myöten. Kirkon takana rinne oli synkkää risukkoa ja koti ei näkynyt sinne asti, mutta mennä piti, jos ei halunnut olla pikkuvauva. En silloin enkä koskaan myöhemminkään ole kokenut hautausmaata pelottavana.

Hautausmaan keskellä on vieläkin iso kuusi sankarihautojen vieressä. Siinä olivat ensimmäiset näkemäni jouluvalot! Kirkko tarjosi turvaa silloin, kun nousi kova ukonilma. Höpötimme toisillemme vakuuttavasti: ei tarvitse yhtään pelätä, kirkon tornissa on ukkosenjohdatin.

Aloitin koulunkäynnin 1958 Liperin kirkonkylän keskuskansakoulussa. Koulu oli upouusi, hieno ja suuri. Monellakaan meistä oppilaista ei ollut kotona vesivessaa, mutta koulussapa

oli! Neljä luokkaa sitä koulua, sitten oppikouluun kylän toiselle laidalle ja aikanaan sitten Liperin lukiossa sain suorittaa ylioppilastutkinnon 1970

Riitta Tiihonen